

KOMUNIKATIVNOST' ŠTATISTIKY V MÉDIÁCH

BRITISH MENS HAIR COLOR PREFERENCES: AN ASSESSMENT OF COURTSHIP
SOLICITATION AND STIMULUS RATINGS

BARBORA BEDNÁROVÁ 397515

PSYCHOLOGIE 2011/2012

ŠTATISTICKÁ ANALÝZA DÁT I.

Odovzdané: 1.5.2012
Stanislav Ježek PhD.

Vyučující: Mgr.

Pre svoju seminárnu prácu som si vybrala článok publikovaný portálom OnaDnes.cz s titulkom „Vědecky potvrzeno: muži šlí po blondýnkách, zrzky je přitahují nejméně“. Článok informuje o experimente potvrdzujúcom že blondýnky mužov priťahujú absolútne najviac. Experiment Swamiho a Barretta prebiehal nasledujúcim spôsobom: experimentátori vybrali ženu so svetlou pleťou a dlhými vlasmi, o ktorej predpokladali, že jej pristanú aj iné farby vlasov ako jej pôvodná hnedá. Následne jej dvakrát zafarbili vlasy - raz na blond a raz na ryšavo. Vyslali ju do 3 klubov počas náhodne vybraných dní tak, aby sa v každom objavila s každou farbou vlasov len raz. Dievčina hodinu stála pri bare, stále v rovnakom oblečení, nesmela vysielat' žiadne signály a čakala, kým ju niekto osloví, čo experimentátori samozrejme zaznamenávali. Dievča každého záujemcu taktne odbila slovami, že čaká na svojho partnera. Druhá časť testovania spočívala v oslovení triezvych zákazníkov podniku s prosbou, aby ohodnotili rovnaké dievča na 3 fotkách, ale stále s inou farbou vlasov. Fotografie boli upravené Photoshopom tak, aby bolo všetko okrem farby vlasov na fotkách rovnaké. Dostali dotazník s 10 vlastnosťami, ktoré mali priradiť spolu s ohodnotením na stupnici 1 až 7 ku každej fotografii.

Výsledky prvej časti experimentu sú prezentované len vo forme absolútnych četností. S počtom oslovení zo strany mužov 60 bola najúspešnejšia blond farba, 42krát bol nadviazaný kontakt s dievčaťom vo svojej prirodzenej hnedej farbe a len 18krát, keď mala farbu ryšavú. Test dobrej zhody o hodnote $X^2(2) = 25,51$ pri hladine významnosti p menšej ako 0,1% poukazuje na významný celkový rozdiel a zhodu s predošlými výskumami podobného typu.

Výsledky druhej časti experimentu naznačujú, že na fotografii ženy s rôznymi farbami vlasov, muži dávajú, čo sa atraktívnosti týka, prednosť tmavej farbe pred blond. Experimentátori 10 vlastností, ktoré zahŕňali promiskuitu, inteligenciu či samostatnosť hodnotili Mauchlyho sférickým testom pomocou rozdielov v priemeroch hodnotenia vlastností pre blond, tmavú a ryšavú ženu na fotografii. Pre žiadnu z 10 analýz nebol sférický test signifikantný, preto sa experimentátori rozhodli pre „test of simple effects“, s ktorým sa snažili odhaliť rozdiely v priemeroch medzi jednotlivými farbami (teda nie medzi všetkými troma zároveň ale napríklad medzi blond a ryšavou farbou). Signifikantné rozdiely sa teda našli medzi hodnotením spomínanej atraktivity blondýnok a brunetiek, inteligencie v neprospech blondýnok oproti brunetkám, vlúdnosti v prospech brunetiek oproti ryšavkám, či arogancie, v ktorej jednoznačne víťazia brunetky. Nesamostatnosť bola zasa pripisovaná blondýnkam a temperamentnosť ryšavkám. Vlastnosti ako introverzia, neuroticizmus, sexuálna promiskuita nepriniesli žiadne signifikantné rozdiely. To všetko máme prezentované intervalmi spoľahlivosti rozdielu a Cohenovým d , ktorý kvantifikuje „silu účinku, ktorej sa dosiahlo skúmanou intervenciou.“ (Hendl, 189). Hodnoty sa vo výsledkoch pohybujú od veľmi malých účinkov považovaných za nesignifikantné- d menšie ako 0,01 pre rozdiel atraktivity blondýnok a červenovlások až po silný efekt $d = 0,79$.

Vráťme sa teda k nášmu článku s lákajúcim nafúknutým titulkom. Prvá vec, ktorá mi bije do očí je nesprávne interpretovanie metódy- v článku sa hovorí o skupinách rôznych dievčat s rôznymi farbami vlasov „vyslaných na lov“. Pre čitateľa takéhoto portálu možno nepodstatná vec, ale ako by sme mohli

robiť také veľké závery, ak by sme vedeli, že každá z nich má iné vystupovanie, inú charizmu, iný úsmev či iné oblečenie? To je predsa príliš veľa intervenujúcich premenných.

Druhá časť štúdie je v článku interpretovaná obstojne až na vetu: „I když je (blondýnky) tedy muži hodnotí zdaleka nejhůře, jsou k nim v reálu nejvíce přitahováni.“ Z výsledkov nemôžeme usúdiť, že blondýnky boli hodnotené „zdaleka nejhůře“. Je pravda, že skoro všetky „pozitívne naj vlastnosti“ obsadili brunetky, blondýnky boli však často hodnotené kladnejšie ako ryšavky, poprípade nebol významný rozdiel medzi týmito dvoma kategóriami preukázaný.

Milo ma ale prekvapilo, že autor článku neuvádzal pri opisovaní prvej časti štúdie relatívne četnosti alebo iné mätúce štatistiky, ale verne prezentoval absolútne četnosti. Na druhej strane, ak by napísal, že v 50% prípadov boli oslovené blondýnky, asi by to nevyvolalo veľký rozruch. Pri čítaní prezentovaných relatívnych četností som nemala potrebu prerátavať si pomery a preto sa mi pri letmom pohľade na absolútne četnosti zdalo, že ide o výraznejší rozdiel ako v skutočnosti. Nevieť ale, či išlo o zámer autora, ani či to takto vnímali aj ostatní čitatelia.

Interpretovať výskum, na ktorom sa pracovalo mesiace pár vetami nie je ľahká úloha, takisto ako zaujať čitateľov, čo často znamená nezaťažovať ich veľkým množstvom informácií a podrobností, ktoré by ich mohli od čítania odradiť. Preto dochádza ako vidíme aj na tomto prípade k mnohým zjednodušeniam a zveličeniam. Článok síce nakoniec uznáva, že blondýnky nie sú absolútne najpríťažlivejšie, no článok s titulkom, ktorý by to pripúšťal a nevyužil nejaké superlatívum by zaručene nemal takú čítanosť.

10 bodů.

Slušná práce, mohla by sice obsahovať kratší popis článku a výskumu, čímž by bolo více prostoru pro úvahy, ale na první pokus dostačující.

ZDROJE:

Barvínková, M. (2012). Vědecky potvrzeno: muži šílí po blondýnkách, zrzky je přitahují nejméně. Stiahnuté 25.4.2012 z http://ona.idnes.cz/blondynky-cvt-/vztahy-sex.aspx?c=A120312_170634_vztahy-sex_job

Hendl, J. (2006). Přehled statistických metod zpracování dat: analýza a metaanalýza dat. Praha: Portál.

Swami, V., Barrett, S. (2011). British men's hair color preferences: An assessment of courtship solicitation and stimulus rating. *Scandinavian Journal of Psychology*, 595–600.